

BESZTERCZE

Politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap. – Megjelenik minden szerdán

Előfizetési árak: egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes számok Botschar Tivadar papirkereskedésében kaphatók.
Hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő
és kiadótulajdonos:
dr. Polcz Rezső,
ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Beszterczen, Mihályutca 18 sz.
hova a lap minden szellemi és anyagi részét illető közlemény
és küldemény intézendő.

A nemzetközi gazdasági intézet.

Ez az intézet a legújabb idők fejleménye, a melyről a magyar közvélemény nincsen teljes részletességgel tájékozva. Az ide tartozó történelmi előzmények a következők. Az 1896. évi budapesti nemzetközi gazda-kongresszuson az északamerikai Egyesült Államokat Lubin Dávid kaliforniai illetőségű közgazda képviselte. Ez a férfiú közvetlen tapasztalásból ismerte a spekulációknak a mezőgazdasági termelésre való káros hatását, mert hiszen sehol sem öltött olyan nagy mérvet a gazdasági termelés rovására való üzérkedés, mint éppen az ő hazájában. Lubin Dávid mikor a minap itt járt, személyesen közölte magyar ismerőseivel, hogy az 1896-iki nemzetközi kongresszuson jött arra az eszmére, hogy egymástól most elszigetelve álló államok mezőgazdasági érdekeltiségének, egy nemzetközi összekötő szerve létesítenek, a mely hivatalos hitelességgel nyilvántartsa és azonnal publikálja a mezőgazdasági termelésre vonatkozó adatokat és hogy a mezőgazdasági érdekeknek egy erős nemzetközi szerve legyen. A nemzetközi mezőgazdasági intézet eszméje tehát Budapesten fogant meg. Lubin Dávid hosszasan tárgyalt minden hivatalos megbízás nélkül a

kormányokkal, de a döntő sikert csak 1905-ben az olasz királynál érte el. Viktor Emanuel olasz király ugyanis magáévá tette Lubin Dávid tervét és értesítette az akkori olasz kormányt, hogy az államok képviselőinek részvételével ohajtanak az intézményt megállapítani, melynek célja lenne általában: a mezőgazdaság és a mezőgazdasággal foglalkozó nemzetközi védelmek, lehetőleg egységes szabályok szerint. Az olasz kormány megkérésére azután 1905. évi június 7-én Rómában nemzetközi értekezlet tartatott, melyen 39 állam képviselője vett részt és ezen az értekezleten megállapították a nemzetközi mezőgazdasági intézetre vonatkozó nemzetközi egyezményt. Az egyezménynek főbb határozmányai a következők.

Az intézet székhelye Róma. Állami intézmény lesz, melybe mindegyik csatlakozó állam külön kiküldöttet által képviselteti magát. Az intézet közgyűlésből és egy állandó bizottságból áll. A közgyűlést a csatlakozó államok képviselői alkotják. Az intézetet a közgyűlés igazgatja. Ez hagyja jóvá az állandó bizottság részéről az intézet szervezésére és benső működésére vonatkozólag készített tervezeteket. Megállapítja a költségvetést, ellenőrzi és jóváhagyja a zárszámadásokat. A csatlakozó kor-

mánynak jóváhagyása alá terjeszt mindennemű módosításokat, melyek a kiadások emelését vagy az intézet hatáskörének tágítását célozzák. Megállapítja az ülésszakok idejét. Kijelölje az alapszabályokat. Határozatainak érvényességéhez a csatlakozó államok szavazatainak két harmad részét képviselő meghatalmazottak jelenléte szükséges.

Az intézet végrehajtó szerve az állandó bizottság, mely a közgyűlés vezetése és ellenőrzése mellett hajtja végre a közgyűlési határozatokat s készíti elő a közgyűlés elé tartozó javaslatokat. Az állandó bizottságot az illető kormányok által kijelölt egy-egy tag alkotja. Az állandó bizottság három évre egy elnököt és egy alelnököt választ tagjai közé, akik újra választhatók. Ez alkalmazza az intézet összes tisztviselőit. Az intézet feladata nemzetközi téren a következő lenne:

a) a lehető legrövidebb idő alatt összegyűjteni, tanulmányozni és közzétenni a statisztikai technikai mezőgazdasági értesüléseket, melyek a földművelésre, az állattenyésztésre és növénytermelésre a mezőgazdasági termékek kereskedésére és a különböző piacokon jegyzett árakra vonatkoznak;

b) hasonló gyorsasággal közölni az érdekeltekkel minden fenebb említett értesülést;

TÁRCA.

Fejes Nagy István és az állam.

Irta: Szabó Imre.

A vásáros piac közepén álldogált István uram jó tizenkét falubélivel. Hogy csak a nagyobbakat emlitem, ott voltak Deres Ferkó, a falu csodadoktora, sőt még Kerekes András is, a kinél különb embert egész Vas nem termett. Csupa ész volt az színültig; kicsi hujja, hogy ur nem lett belőle s az a kicsi hiba is ő benne leledzett, mivelhogy megugrott az iskola padjáról. A többiek, akikről keveset jegyezhet fel a krónika, ott állottak körben köröttük és lesték az ajkukról kiszaladó, ámbár gyéren eregetett szavakat.

Mert bizony a vásár igen élénk volt. Nagy zsi-vajjal hömpölygött az embertömeg, kivált az asszony-féléje s össze-vissza kigyóztak az emberfejek. Alku-kialtozás, haragos szitok, dévaj sikoltás, gyermeksirás verte fel hangosra a házaktól körülölelt teret s a hang-zavarba itt belesivított egy rosszat sejtő malac, ott belegágogott egy élte alkonyát érző kácsa. Már pedig Kerekes András ahhoz volt szokva, hogy mikor ő beszél, még a légy se dönögjön közelében. Itt valahogy úgy sértve érezte a tekintélyét.

No de támadt egyszerre riadalom a könyökös szomszédságukban, ahol Bedek Pálné arulgatta a kö-

vére hizlalt marháját. Mert, uram teremtmény, mégis csak istentelenség az, hogy az a farizeus lelkű vámszedő, akit az Isten akárhová tegyen, kerekas öt pengőt követelt helypénz fejében egy olyan érdekekben és kácsapecsenyében neki gömbölyödött tekintélyes perszónától, mint a minő Bedek Pálné. Éhen kell veszni manapság a szegény embernek! Azért eleinte sirásra fogta a dolgot; úgy megsirt, úgy megajgatott, hogy kovér arcái csattanó pirosra vörösödtek s lélegzetét fulladásba folytotta a keserűség. Bizony megkönyörült volna rajta még a hóhér is.

A hóhér meg, de a farizeus lelkű vámszedő nem. Kemény maradt az, mint a szikla. De már erre más szél kerekedett Bedek asszony néni lelki indulat-tengerén. Két csipőjére csapta hatalmas tenyereit s forog-tog módjára hullott a szebbnél-szebb cím és jókívánság a vámszedő hajzatlan fejére. Már pedig jaj annak, akire ráereszti fáradhatatlan nyelvét. Ott van Bedek Pál uram, aki ott ül vacogó foggal egy kapu sarokban, ő a megmondhatója!

De a vámszedő szívében ez se lágyit. Összeráncolja a homlokát, amire a szemöldöke fölszalad a feje bubjára, kidülleszti zsinóros mentével takart mellét s a fensőbbbség hangján, büszke önérzettel, mintha egy szóval szétakarná morzsolni a neki böszült asszonyt, oda böki:

— Hja, az állam!

És csakugyan úgy megáll erre Bedekné nyelve-malma, mintha egyszerre leeresztették volna a zsilipet.

Meggörbül a háta, megjuhászodik az ábrázata és gyorsan kifizeti az öt pengőt.

Mert szörnyű is az a szó: az állam! Mennyi mindent rejteget magában, mennyi titokzatost és rémeset foglal egy fogalommal. Megborzong attól akárki hallja. Mert az országot szeretjük, a hazát imadjuk, hanem az állam! — jaj nekem, ez a mi fekete rémünk, amely ringatja bölcsőnket és behantolja sirunkat s a gallérunknál fogva vezet azon a tuskés uton, mely az elsőtől elvezet a másodikhoz. Senki sem futja meg egyedül ezt az utat: nyomában az állam; senki sem halad rajta árván: vele az állam.

Bedekné asszony is úgy érezte, mintha egyszerre torkon ragadta volna az a letéphetetlen kigyó s a fülébe sziszegte volna: hát elfeledtél? De nemcsak ő, hanem a bölcs Kerekes András, sőt a rettenetlen Fejes Nagy István is megremegett erre a szóra.

Az állam! — szorongatta mindegyiknek a torkát. Legelőbb a Miska gyerek rázta le magáról és adott hangot.

— Már hogy kicsoda is voltakép az az állam!

Senki sem szuszant erre a kérdésre, még csak Kerekes András se nyitotta fel a száját. Pedig ahol nagyot kérdeztek, ott neki kellett választ adni. Érezte, hogy minden szem reá tapad, s ez a sok simogatás pirosra nyalta az arcát. No, csak nem a szegény pirja! Azért is mondani kell valamit.

— Hát ősém, tudod te, hogy kicsoda az Isten?

— Nem egészen.

Sirolin

emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Cie. Basel (Svájc.)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerüzletekben
Ára üvegenként 4.— korona.

c) nyilvántartani a mezőgazdasági munkabéreket;

d) ismertetni az új növényi betegségeket, melyek a föld bármely pontján fellépnek, a fertőzött területeknek a betegségek elterjedésének és amennyiben lehet a hathatós védekezés módjának megjelölése mellett;

e) tanulmányozni a szövetkezeti ügyre, a biztosítási ügyre, és a mezőgazdasági hitel ügyére vonatkozó kérdéseket, összegyűjteni és közzétenni azokat az értesítéseket, melyek a különböző országokban a szövetkezeti, a biztosítási és a mezőgazdasági hitelügy szervezésére haszonnal járhatnak;

f) szükség esetén javaslatokat terjeszteni a kormányok jóváhagyása alá a mezőgazdák közös érdekeinek védelme és helyzetük javítása céljából, miután előzőleg a nemzetközi vagy más mezőgazdasági kongresszusok, a gazdasági egyesületek, akadémiák és tudós társaságok stb. körében nyilvánított kívánságok felől kimerítő értesítéseket szerzett be.

Az egyezmény utolsó pontjában kötelezettséget vállaltak az állami képviselők, hogy az egyezményt az egyes államok mentől előbb meg fogják erősíteni, a megerősítő okiratok a lehető legrövidebb idő alatt ki fognak cseréltetni és az olasz kormánynál le fognak tétetni.

A fontosabb államok közül az Észak-amerikai Egyesült Államok, Anglia, Olaszország és Franciaország már megerősítették az egyezményt és nálunk is már rövid idő kérdése, hogy az országgyűlés becikkelyezze.

A fenti rövid ismertetésből világosan látható, hogy a római intézet a mezőgazdaságnak széles hatáskörű érdekképviselői szerve akar lenni. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a kereskedelem nemzetközi érintkezése rendkívül nagy előnyben van a kevésbé mozgékony mezőgazdasággal szemben. Tudjuk, hogy az összes közlekedési intézmények ugyyszólván kilenc tized részben a kereskedelem szolgál-

latában állanak és ugyyszólván nemzetközi egyességgé avatják. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet a mezőgazdasági termelésnek ezt a hátrányos helyzetét kívánja megszüntetni, de emellett előmozdítani azt is, hogy mindazok a dolgok, amelyek valamely államban a mezőgazdaságra hasznosaknak bizonyultak, világszerte alkalmazhatók és kipróbálhatók legyenek és ekeppen a mezőgazdaság fejlődése világszerte kapcsolatba hozzassék. Nagy eredményeket lehet várunk az intézettől a mezőgazdaságot károsító állati és növényi betegségek ellen való védekezés terén is, mert itt a védekezés első feltétele a gyors értesülés, mielőtt a nemzetközi forgalom a betegséget világszerte elterjesztené. De nagy eredményeket várhatunk a hitelügynek a mezőgazdasági igényekhez való alkalmazása tekintetében is. Mert a tőke a maga nagyobb igényeit könnyebben érvényesítheti akkor, ha egyes államokban csak elszórt törekvésekkel találkozunk, de alkalmazkodnia kell, ha nemzetközileg mutatózó követelésekkel áll szemben.

Az intézet működését, gyakorlati részleteit csak akkor lehet majd megállapítani, ha közgyűlése összejön és állandó bizottság megkezdje a működését. Remélhetjük, hogy az intézet szervezése meg fog felelni a kitűzött nagy céloknak.

Műkedvelői előadás.

A beszterczei magyar iparosok önképző- és segélyező egyesülete folyó hó 6-án és 7-én élvezetet szerzett mindazoknak, kik ezen nemes célú egyesületet hazafias céljaiban támogatni megjelentek a városi vendéglő nagytermében.

Ez alkalommal *Pintér Imre* 3 felvonásos népszínműve került előadásra. A darabról nem sok jót mondhatunk, olyan sablonos népszínmű, toldott-foldott részletekkel, darabos nyelvezettel. A közepes népszínművektől csupán abban különbözik, hogy az apa és fű szeretik a „falu rózsáját”, az apa egy elég

drámai jelenet hatása alatt meghal s azután mindenki megkapja a maga párját, s szent lesz a békeesség.

Dicséretére mondhatjuk el a lelkes műkedvelőknek, hogy a darab nehézségei dacára szerepüket öntudatos alakítással és értelmesen oldották meg.

Id. *Imre Lajos* a szerelmes apa szerepét mély érzéssel s drámai erővel játszotta végig s azon kívül a rendezői nehéz tisztet is színadi otthonossággal teljesítette, kitűnő alakításával bármely nagy színpadon is dicsérettel állaná meg helyét.

Takáts Lajos, mint szerelmes fű az apa riválisa teljesen beleélte magát nehéz szerepébe, minden mozgulata előre kiszámított s a cselekvéssel egyöntetű volt, minden szava értelmesen volt kimondva és helyesen hangsúlyozva, az igazi magyar legénynek oly hű képét mutatta, mintha most került volna ide a délibábos rónáról; gyönyörű énekével pedig sok gyönyörűséget okozott mindnyájunknak.

Gellért Ferenc is értelmesen oldotta meg elég nehéz és különben szintelen szerepét

Imre Lajosné nyugodt és értelmes játéka sok derűs percnél lett okozója.

Loór Rózsika, ki a „falu rózsáját” személyesítette, gyönyörű énekével sokszor alkalmat adott a hálás közönségnek lelkes tapsolásra.

Bodnár Béla a boldogtalan, szerelmes csapos legényt szellemesen és izlésesen játszta végig.

Kiváló alakítást nyújtottak *Verbőczy Gy.* (harangozó) és *Böhm S.* (kántor) tréfiakkal nevetésre hangolták több ízben a közönséget. Az „éjjeli szerenádé” jelenetét, különösen remekül adták elő.

Czirka Gusztáv, mint Jónás, vén cigány szépen énekelte a bus magyar népdalokat.

Laár Rózsá, Priklér Annuska szintén szépen játszottak.

A többi szereplők mindenike lelkesedéssel oldotta meg feladatát, átértve azt, hogy egy nemes ügynek önzetlenül tesz szolgálatot. Különös elismeréssel kell szólnunk a dalosok kis csoportjáról, kik szép összhanggal énekeltek fajóan bus népdalokat a hazaszeretetről; s azokat *Musta Dénes* jól szervezett zenekara művészi játékkal kísérte.

A két kellemes este lefolyása tanubizonyosságot tett arról, hogy az iparos egyesület életérős alapon áll és helyes irányban folytatja működését és hogy hazafias muukalkodása terén számíthat az egész magyar közönség hathatós erkölcsi és anyagi támogatására.

— No akkor fogd be a szádat. Ilyen az állam is

Olyan az, szóla István uram, ravasz ábrázattal tekintvén csudadoktor komájára — mint a kirurgos; nem segít, meg is kell fizetni, de azért mégis kell neki lennie.

Fenékig hasogatta Deres Ferkó veséjét ez a mondas.

— Hanem azért mégis fél tőle kelmed! A rettenhetlen Fejes Nagy István uramnak nem mondhattak volna nagyobb gorombaságot. Már hogy ő fél; ő aki holdvilágos éjjelen, mikor csak a bagoly huhogott a szomszédos rengetegben, pipaszó és vidám fűtyörészés mellett sétált végig a temetőben. Ő fél! Jaj ha most ugy a keze ügyébe került volna az az állam, aligha maradt volna éppen az oldalbordája. De azért megmutatja még ő, akárhogyan is!

Már hogy kicsoda, micsoda tulajdonképpen az az állam, azt Kerekes András döntötte el ilyenképpen:

Az állam olyan mint a föld. Fölöttem a levegő, az égboltozat s rajta a csillagok. Felemelem a lábamat, akarván hogy oda jussak. Nyujtom nyujtom, már ment is vagyok a földtől, elhagyom — de aztán csak megint visszatoppanok a földre, ismét csak ott vagyok.

— Avagy tudod-e Miska, miből áll az ember?

— Aszongya a tisztelendő, hogy testből és lélekből.

— Ugy vagy. No hát, a lélek az te vagy, a test az állam. Ha megölöd a testedet, mi léssen véled?

— Aszongya a tisztelendő pokolba jutok.

— No látod, azért fogd be a szádat.

Be is fogta a Miska gyerek egész hazáig. De Fejes Nagy István uram sem nyitotta ki egész uton. Hiába ringott a szemhatáron a kalászfajak sárga tengere, hiába hajladozott eléje az út mentén a vadrózsa, és játszott mentéjével a tavaszi szellő, az ő oldalát mindegyre az furdalta: az állam, az állam! Ráfeküdt

ez a rém a mellére a szíve fölé, ugy érezte, mintha fekete száz torkával ásitana reá s körülcsavarná kigyótestével a derekát.

Már ott haladt az alvégen s még mindig agyában motoszkáltak a terhes gondolatok. Ha a Miska gyerek nagy futtában neki nem szalad, talán így bandukolt volna egész hazáig.

— Mi a szösz bánt, hogy ugy nekem rontál?

— Haj, Fejes Nagy István uram, nagy baj van. Itt az állam!

Egész végig megborzongott erre István uram hatalmas termete.

— Már hogy itt van-e?

Itt az. Viszi is, amit elvihet. De legjobban a teheneikre fáj a foga. Okos perszóna, tudja, hogy inkább az ingünket is levettjük, de azt nem engedjük.

No, szólalt meg István uramban egy hang — most mutasd meg Fejes Nagy István, hogy kicsoda is vagy. Eléd toppant az a százfejű szörnyeteg s azt mondja: állj ki hát! S Fejes Nagy Istvánnak ki is kell állnia ő nem hátrálhat. Mert bizony volt még egy kis leszámolni valójuk. Mikor ugyanis az Istentől Rézi néni, már t. i. István ur feleségének az édes anyja, kiadá lelkét, minden, ami utána maradt a láda fiában s a telekkönyvben, István uramékra szállt. Meg is érdemelte becsülettel, mert nem volt ám olyan könnyű dolog 20 álló esztendeig a veje lenni Rézi néniék! El is pusztította István uram elődjét a férjességben, csak az ő vastermészetén nem togett.

De hogy csipje meg a kánya, ehhez is oda dugta az orrát az állam ő kegyelme. Azt mondta, jól van Fejes Nagy István, rászolgáltál a pénzmagra, de most már fizess meg nekem azt az örömet, hogy rádobhattad azt a hantot Rézi néni koporsójára.

Ez még csak megjárna. Hanem az már istentelenség, hogy mélyebben akart belenyulni az erszé-

nyébe, mint a hogy azt jegyző uram kiolvasta a törvényekből. Azért Fejes Nagy István meg is bicsakolta magát, hogy ő annál többet nem fizet.

Ugy látszik, ezért most majd hozzá is eljön látogatóba állam ő kegyelme. De Fejes Nagy Istvának engednie nem szabad. Nem teheti már a tekintély miatt sem.

Hányta vetette elméjében a dolgot, hozzá méregette bátorságát a merszéhez, összeegyeztette tekintélyét a fűfangjával, míg végre pokoli eszme villant meg agyában. Nagy dirrel durrall fordult be a portájába.

— Miska! Bandi! Panna!

A gyerekek örömpreső sivalkodással tolongtak hozzá, belecsimpaszkodtak a lábába, belemarkoltak a zsebébe vásárfiáért. De most lehessegette, oda se intett az asszonynak, egyenesen az istálló felé tartott, ahol az ő két szép, tarka foltos fehér tehene kérődzött egykedvűen. Hatalmas két állat, megfeszülő sima bőrrel, duzadt tőgyekkel, valóságos óserőben. Ugy oda tartoztak ezek a családhoz, akárcsak a három lompos gyerek, akik most ott álltak az istálló ajtóban tátott szájjal, bele csimpaszkodva az anyjuk kötényébe.

De volt is mit látniok! Fejes Nagy István uram ingujjra vetkőzött, hasonlóképpen a két béres gyerek; egy-kettőre, némi kis suttagás után, ami korom csak találódott a keményben, mind oda került a kenyérszakajtókban az istállóba.

Hanem ami aztán következett, az már Fejes Nagy Istvánné asszonyomból is rémült sikoltást csalt ki. De hiába sikongott, hiába visitott, alig néhány perc múlva talpig fekete tehén lett a két jámbor párából. Fejes Nagy István uram pedig ott állt előttük mennyei ábrázattal s meglegedetten dörzsölgette össze a tenyereit.

Nem ismert volna rá a két jámbor állatra a tulajdon édesanyjuk, sőt mi több, a két jámbor pára

Különfélék.

Tóth Béla † Meghalt az „Esti levél”. Egy műfaj, amelyet ő talált fel, amelyet találóan neveznek tudós által írott lírai költeményeknek. Lelke az ismereteknek és tudományoknak óriás könyvtára volt, de abból a rengeteg értékes adathalmazból csak akkor hozott fel olykor egy-egy ragyogó prizmat, amikor a tudomány charlatánok, a hazaffyas svindlerok, az erkölcsös sardanapalok az igazságot támadták meg. Őmagát gunyosan igazság-smokknak nevezte, de akik értették, láttuk, hogy nem közönséges bátorsággal, önmagának mindig, másnak gyakran, de az igazságnak sohasem ártva és az igazságot kereső emberek végzetével, a társadalmi üldözéssel nem törődve, az író tudós éles bonckésével metszette fel osztályok és rétegek sebeit, mutatta meg nagyurak, miniszterek, művészek, írók, tudósok, szatócsok és hordárok titkos és félszeg tévedéseit, mindig csak azért, hogy az igazság napfényre jöjjön. Aki ennek a küzdelemnek mérhetetlen merészségét és véghetetlen veszélyeit ismeri, csak az tudja igazán értékelni Tóth Béla nagyságát.

Tóth Kálmán fia, ha úgy viseli magát, mint a nagy emberek fiai szokták, sokkal kevesebb tehetséggel kuriai tanácselnök vagy miniszteri tanácsos biztos és diszitett kenyerét ette volna, de a „Szervusz Kegyelmes Uram!” kellemetlen írója nagyon rosszul viselte magát. Minisztereket támadott meg ismeretlenül, hadisarc nélkül. Írói klikkeket tett nevetségessé, bár jól tudta, hogy kicsi kenyerét teszi még kisebbé. És horribile dictu, a valóságos szent Akadémiát is tépázta és szembe merészelt állani azok szabadalmazott tudományával, bár jól tudta, hogy azért kilöki az irodalomtörténetből. Szegény Tóth Bélának sohasem volt igaza! Ezt bizonyítja az a számos büntető ítélet, amelyet íróasztalfiókjában találtak. Az adóintések, pénztérő levelei, szomorúsága, egyedülisége és szegénysége. De egyszer mégis igaza volt, mikor azt állítja, hogy 40—50 embernek ír. Alig hiszem, hogy ötvennél több értette volna, a többiek nagynak de kellemetlennek, kötekedőnek, kiméletlennek tartották. R—ó.

Adományok a szinkőr alapra. Az utóbbi napokban a következő adományok folytak be: Keresztes Emil beszterczi nagykereskedő 100 korona, Majer Senen Sied malomtulajdonos Óradna 30 korona, a beszterczi posta- és távirda hivatalnokok gyűjtése maguk között 15 korona. A már befolyt

9218 kor. 80 fill. összeggel együtt 9363 kor. 80 fill. tesz ki.

Személyi hir. Gróf Lázár Árpád főispán f. hó 6-án Marosvásárhelyről édes anyja temetéséről hazaérkezett.

Kinevezés. A király Koncz Albert beszterczi kir. alügyészt királyi ügyészszé nevezte ki. Tisztelői és jó barátainak szerencse kívánataihoz hozzácsatoljuk a miénket is.

Halálozás. Jungsz Nándor nyug. m. kir. bányagazgatósági segédtsízt f. hó 6-án hosszas szenvedés után életének 65-ik évében Beszterczen elhunyt. Temetése nagy részvét mellett f. hó 8-án történt. Az elhunytban Jungsz József vármegyei tisztviselő édes atyját gyászolja.

Gyermeknap. A beszterczi kereskedők most fizetik be 1—5 koronáig terjedő összegekben a felajánlott gyermeknapi jövedelem százalékokat a jótékony-ság oltárára. Bár csak minél nagyobb összeg gyűlne az igazán humánus, emberbaráti célra.

Állandó választmányi ülés. A vármegyei törvényhatósági bizottsági tagok állandó választmánya gr. Lázár Árpád főispán elnöklése alatt f. hó 8-án ülést tartott, melyen a zárszámadás és a költségvetés egyes tételei tárgyalattak, és az állandó választmány alelnökeinek Laitner Elek miniszteri tanácsos kir. erdőigazgató és Csallner Daniel ág. ev. lelkész választattak meg.

Választmányi ülés. A beszterczi szinpartoló és műkedvelői egyesület választmánya f. hó 11-én d. u. 5 órakor a Beszterczi Körben ülést tart,

Államsegély. A vármegyei mezőgazdasági bizottság a nyárra tervezett népies gazdasági előadások megtartására gr. Lázár főispán előterjesztésére a földmívelésügyi minisztériumtól 500 kor. államsegélyt kapott

Kirendelés. Gróf Lázár Árpád főispán a főispáni titkári teendőik vitelével dr. Felszeghy Béla vármegyei harmadik aljegyzőt bízta meg és a belügy-miniszter ezt a kirendelést most jóváhagyta.

Iskolai ünnepély. Az 1848-iki évi törvények megalkotása emlékére, a beszterczi polgári fiúiskola április 11-én d. e. 9 órakor ünnepélyt rendez, melyre a nagyérdemű közönséget hazafias tisztelettel meghívja
Czvajna József, igazgató.

Műsor: 1. Hymnusz. Előadja az ifjúsági énekhar, 2. Felolvasás. Tartja Lőrinczi Sándor IV. oszt. tan. 3. Mi a haza? Pósatól. Szavalja Balla Károly II. oszt. tan., 4. Ezer éve. Lúby Sándortól. Szavalja Thummerer Mihály II. oszt. tan., 5. A szabadság ünnepén.

Illés Bálinttól. Szavalja Blum János III. oszt. tan., 6. Szózat. Előadja az ifjúsági énekhar.

Merénylet a vonat ellen. Folyó hó 3-án d. e. 9 és 10 óra között a kisrebrai vasuti állomásnál a sinek közötti lámpa mellett Gyega Ekim 94 cm hosszú 11 cm. vastag fát vert be a töltésbe. Szerencse, hogy az emberek a vonat érkezése előtt észre vették, s így a nagyobb baj nem történt. A bűnös tettét bosszúból követte el, mert mint vasuti munkást a vasutól elbocsátották.

Uj vasut Szatmár—Szolnokdoboka-megyében. A szamosvölgyi vasut galgói vonalába egy új vasutvonal fog kapcsolódni. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter engedélyt adott arra, hogy a Nagybánya—Felsőbánya vasutból kiindulól, Lenfalu, Dióshalom, Lacháza, Kápolnásmónostor és Borkut köz. ségeken át Magyarlápósig, innen pedig folytatólag Macskamező, Dánpaták, Dombhát, Dragosfalva és Blenkemezőn át Galgó állomásig szabványos gőzüzemű vasutat építsenek.

Imakönyv. Most jelent meg Protestáns Nők Imakönyve magyar nők számára írta Székelyné Imre Sarolta ev. ref. papné. Ára egy korona, szerző tulajdona. Egyszerűség, bensőség, igazi áhitat és mély vallásosság jellemzik e könyv minden sorát. Felhívjuk reá olvasóink figyelmét.

Az emberiség nagy tömege pusztul el, a legnagyobb ellensége, a tudóvész által, Szerencsére manapság már nem vagyunk tehetetlenek ezen borzasztó betegség ellen, mint annakelőtte. A modern gyógytudomány a „Sirolin-Roche”-ban egy oly hatásos szer birtokában van, mely a tudóvész tovaerjedését feltartóztatja, a köhögést és köpetet csökkenti, az étvágyat és a testsúlyt emeli és ezen betegség összes jelenségeit megszünteti. Amellett ezen szer kellemesen szedhető s huzamosabb használatnál is teljesen ártalmatlan. Kapható a gyógyszerárakban.

Magyar Otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegáns berendezett különbejáratai szobák. Rézágak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz.

maga is erősen kételkedett, hogy vajjon micsodák is tulajdonképpen. Hátra-hátra vetették fejüket, bámészan tapadt szemük hirtelen feketére vált öntestükre s vissza-visszabögte fel-felvágott farkukra.

Fejes Nagy István uram megelégedtem tusz-kolta ki feleségét és gyermekeit az istállóból, aztán se szólt, se beszélt, kiült a ház elé a lócára, rágyújtott a pipára, s nagy vigan tütyörészett.

Éppen jó ideje volt, mert már Rezes Márton ur, a félelmes végrehajtó oda ért a portája elé. Vele volt két zsinóros hajdu a rendnek miatta s egy ugrifüles gyerek, hatalmas dobót cipelvén a hátán.

Fejes Nagy István megvetően nézett rajtuk végig: micsoda, hát csak ilyen az állam külső mi-volta?! Nem is átalotta, tisztesség ne essék, nagyot köpni az utjuk elibe, aztán még vigabban tütyölt tovább.

- Adj Isten, Fejes Nagy István uram.
- Adjon, a kinek nincsen!
- Hát itt volnánk. Fizet-e kelmed?
- Van eszembe!
- Akkor ám visszük, amit viszünk.
- Nemkülömben! — volt az egykedvű felelet.

Rezes ur, régi kipróbált szokásához hiven, egyenesen az istállónak tartott, amire Fejes Nagy István uram olyat kurjantott örömeiben, hogy a dobos-gyerek ijedten eresztette le a földre a nagy dobót.

De azért felvették az állam jelképezői a jegyzőkönyvet; két koromfekete tehen, szokatlanul fénytelen szörrel.

Mikor a faluban hire ment, hogy Fejes Nagy István uram hogyan tette csuffá az államot, egyszerre felszökött az értéke a legmagasabb numerusig. Tódult a falu népe a két jámbor állat látására s egyhanguan elismerték István uramról, hogy rettenetes agyafurt ember!

Fejes Nagy István uram könyököig vájkált a dicsőségben. Most már Kerekes Andrásnál is nagyobb-nak tartotta magát, egyéb emberfiával pedig csak a vállán keresztül beszélt. Pedig hátra volt még a fekete leves: a licitáció! Akkor fogja csak feltenni a nevezetesség örökzöld babérját, s befejezni ezt a szörnyű vig komédiás játékot, melyben nevetségessé teszi azt legnagyobb földi hatalmasságot: az államot.

A licitáció napjára ugyanis behajtatta az erdei alkoljából a másik két fekete tehenét, amelyeket nevelődni küldött oda. Göthös két pára volt. Pókos lábbal, kehes mellel, piszkos fekete szörrel. Csak hálai járt beléjük a pára. Nem voltak egyébre valók mint a mézáros bunkójára. A másik két állatot pedig fehérre mosatta s oda állította mutatóba az udvarra. Olyanok voltak egymás mellett, mint a bibliai kövér esztendő a hét sovány mellett.

Repeső örömmel várta István uram az államot erre a kegyetlen tréfára. S az bizony — már csak ez a szokása — nem sokaig várattott magára. Megérkeztek Rezes uram hű társai, éhesen, szomjuhozva, halálra fáradtan. Mert ne adj Isten, hogy akár jó pénzért is — valahol izletes harapni valót kaptak volna, a korcsmában is olyat tálaltak eléjük, hogy majdnem kifordult a gyomruk tőle. Hja, úgy kell az államnak!

Fejes uram tisztességgel leültette őket. Ő maga pedig oda telepedett melléjük lompos kölykével s mennyei élvezettel falatozott egy finom sonka csonttól és ivott rá nagyokat. A három gyerek is kézzel pófázta, sőt még a falubélieknek is jutott, akik ide csődültek Fejes Nagy István uram látójára. Csak az állam személyesítői maradtak kinalás nélkül, sanda szemet vetve, a falatozástól nekipirosodott arcokra. Hej, pedig a dobosgyerek úgy eltátotta a száját a nagy kívánság miatt de úgy, hogy még a dobót is elfeledte ütni, amíg Rezes uram oda nem markolt két kezével az üstökébe.

Nagy nehezen, isten különös jóvoltából, elkelt a két sovány pára valahogy; éppen csak hogy kitellett az állam követelése. Mikor aztán besöpörte Rezes ur a pénzt a zsebébe, oda szólt hozzá Fejes uram sunyi ábrázattal.

- Megnézte kend azt a két párát?
- Aztán mit látnék rajtuk?
- Azt, hogy Fejes Nagy István uramnak még az állam sem pipál. — Adj Isten!

A falu népe ajkán szájról-szájra járt a bámulat felkiáltása: micsoda nagy ember!

Fejes Nagy István úgy érezte, hogy az anyák rámutatnak s azt sugják a gyermekeiknek: ilyen légy! hogy a galambok ő előtte hajlongnak, elismerően bugván: bukkurul s hogy az égen ragyogó nap reá bocsátja legszebb sugarát, mely körülfonja sugárkoszorúval deres fejét. Nagyot toppantott a jobb lábával, mintha a legyőzött államszörnynek nyakára lépett volna, amely megszégyenülve ott fetreng lábai előtt.

Nagy dölőfösen kiült a kapu előtti lócára, neki-vetette a hátát keményen az ajtófának s a nagy boldogság derüje rángatózott a szigorúság ráncaiba erőltetett arcán.

Hiába ritt az udvaron Istvánné asszonyom, hogy oda a két fekete tehen, mikor csak bekellett volna nyulni a ládafiába, mondom, mindhiába, semmi sem tudta befelhőzni István uram rettenetes jó kedvét.

Váltig azt hitte ő kelme, hogy most ő alaposan rászedte legnagyobb és legfélelmesebb ellenségét, az államot.

Azt hitte és végtelen boldog volt ebben a hitben. Mert ez olyan igen jól esett neki!

Legelterjedtebb, legolvasottabb, legkedveltebb. Szinte a köztudatba átment már ez a három jelző a Pesti Hírlappal kapcsolatban. S ha úgy elterjedt s ha oly kedvelt e lap a magyar olvasóközönség körében: bizonyára oly eredmények köszönhetik, melyekkel más lapok kevésbé dicsekedhetnek. Valóban: mindig radikálisan szabadelvű volt; függetlenségét mindig meg tudta őrizni váltakozó kormányokkal, pártokkal és politikai irányzatokkal szemben; mindig hű maradt a demokrácia eszméihez és érényeihez. Tartalomra nézve legbővebb s vannak rovatai, melyek népszerűségét rendkívüli módon fokozták; ilyen a Szerkesztői üzenetek rovata (naponta több, mint más lapokban egész héten), a Színház, zene és képzőművészet rovata, mely egyenesen vezető szerepet visz a napi sajtóban; az Esti levelek és Kis komédiák. Sport-rovata a legbővebb s még a különben legkimerítőbb tőzsdei tudósításai sem nélkülözik a szíverítő humort. Hölgy-olvasói kedvezményes áron rendelhetik meg a ma legjobbnak elismert divatújságot: a Szabóné-Nogall Janka szerkesztésében megjelenő Divat-Szalont. Mindezek felül hirdetésekre is legalkalmasabb éppen nagy elterjedtségénél fogva. Hogy a közönség — már a vidékről is — mennyire igénybe veszi az Apró hirdetések rovatát: fényesen bizonyítja, hogy napról napra háromszor annyi található a Pesti Hírlapban, mint más lapokban s vasárnaponként gyakori a 10—12 oldal apró hirdetés, amire még magyar lapnál nem volt eset. Ilyenformán a magunk részéről is csak ajánlhatjuk az új évnegyed alkalmából megrendelésre a Pesti Hírlapot, melynek előfizetési ára negyedévre 7 korona, a Divat-Szalonnal együtt 9 korona; de megrendelhető 2 óra is 4 kor. 80 fillér, egy óra is 2 kor. 40 fill. előfizetési áron, mely legcélszerűbben postai utalványon küldhető a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, V., Váci-körút 78.).

A hét humora. *Családi boldogság.* (A férj és az asszony pörölnék). — Ha meghalok, tudom nem kapsz olyan teleséget, mint amilyen én voltam! — Ki mondja, hogy olyat kívánok? — *Üzleti fogás.* — Hogy a méterje ennek a kelmének? — Négy korona, nagyságos asszonyom. — Miért mondja ezt nekem sugva? — Azért, könyörgöm, mert itt áll mögöttünk a kompanistám és meghasadna a szíve, ha hallaná, milyen olcsón adom a portékát! (Kakas Márton.) — *Önérték.* — Ispán: Ugyan, János bácsi, minek hizlalja nlyan kövérre az agarát. Hiszen nem bírja az így elfogni a nyulat. — János nagygazda: Nem is szorult az arra. (Borszem Jankó.) — *Filozófia.* — Mikor legnehezebb az ember? — Mikor a tyukszemünkre lép. (Mátyás Diák.) — *Kék vér.* — (Két új nemesnek a felesége beszélget.) — Gyakran feltűnt már nekem, hogy állandóan kék zsebkendőt használsz. — Tudod, sokszor van orrvérzésem, így nem veszik észre. — *Alternativa.* — Koldus: Te, ne köszönj ennek a Haspóknak, egy nagy smucián... Ha kérsz tőle, megkérdezi, tudsz-e forintot váltani. Ha nem tudsz, nem ad, mert nincs aprója. Ha tudsz, nem ad, mert hogy nem szégyenled magad egy forinttal a zsebedben koldulni. (Borszem Jankó.) — *Babonás.* — Nézd, Mancsi, ekkora malac van a gyakorlatodban. — Kérem, ez szerencsét hoz. — *Munkamegosztás.* — Kitűnő bizonyítványa van és mégis oly gyorsan elbocsájtották. — Kérem, a nagysága mondott fel és a nagyságos ur írta a bizonyítványt... — *Romantika.* — Nézze ezt a cigányprimást! Ennek a házassága valóságos regény volt... Képzeld, egy közönséges cigányleányt vett feleségül. — *Követelő vendég.* — Nagyságos ur, itt van valaki. — Kínálja meg székkal. — Nem elég neki. Az összes butorokat akarja. Ő az adóvégrehajtó. — *A papucshős.* — Holnap Bandi születésnapja lesz. Csinálhatnál lekváros derejét... Azt én nagyon szeretem. (Kakas Márton.) — *Szerencse.* — Orvos: Nagyságos asszonyom, igazán sajnálom, de el kell önnek mondanom, hogy a fiacskája nem valami erős tehetség, sőt őszintén szólva, inkább hülye. — Bankárné: Milyen szerencse, hogy gazdagok vagyunk... Senkisem fogja észrevenni rajta. — *Bizonyíték.* — Az éjjel csendháborításért a rendőrségre került fogolyt kérdi a kapitány: — Feleséges ember? — Nem. — Hazudik, szól közbe a rendőr. Találtunk nála egy selyemmintát és két címzett levelet, amelyen meglátszott, hogy már néhány napja van felöltője zsebében. (Mátyás Diák.) *Számitás.* — Hogy jutott eszedbe, Lili, olyan szoba-leányt fogadni, akiről tudod, hogy bukott leány... — Tudod, lelkem, először is részvéttől, aztán meg sokat lehet tőle tanulni. — *Szappanhab.* — Jobb az újféle szappan, mint az eddigi? kérdi a borbély a vendéget. Ez nyugodtan felel: — Az ize egészen olyan, mint a másiké.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali) f. é. március hó 21-én tartott 75-ik közgyűlésén terjesztették be az 1906. évi mérlegek.

Abból a ritka alkalomból, hogy az intézet ezuttal fennállásának 75 éves fordulóját ünnepli, a társaság központi igazgatósága sok órában részesült, melyek a világ minden részéből a legszívélyesebb formában megnyilvánultak.

Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1906. december 31-én érvényben volt **életbiztosítási tőkeösszegek** 849.570,242 korona és 52 fillért tettek ki, és az év folyamán bevett díjak 38.852,847 korona és 74 fillérre rúgtak. Az **életbiztosítási osztály díjtartaléka** 23.657,486 korona 07 fillérrel 232.734,149 korona 05 fillérre emelkedett.

A **tűzbiztosítási ágban**, beleértve a **betörésses- és tűrkörűveg-biztosítást** a díjbevétel 15.386,704.734 korona biztosítási összeg után 25.505,395 korona 14 fillér volt, miből 9.306,044 korona 46 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 16.199,350 korona 69 fillérre rúgott, mely összegből 11.538,632 korona 29 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 103.748,787 korona 95 fillér.

A **szállítmánybiztosítási ágban** a díjbevétel kitett 3.916,243 korona 47 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.676,243 korona 96 fillérre rúgott.

Károkért a társaság 1906-ban 34.650,665 korona 27 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 861.570,345 korona és 95 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki.

A **nyereség tartalékok** közül, melyek összesen 25.014,452 korona 75 fillérre rúgnak, különösen kiemelendő: az alapszabály szerint **nyereségtartalék**, mely 5.250.000 koronát tesz ki, az **értékpapírok árfolyam-ingadozására** alakított tartalék, mely a 3.729,624 korona 17 fillér külön **tartalékkal együtt** 17.013,704 korona 71 fillérre emelkedett, továbbá felemelendő a 160.000 koronára rúgó **kétes követelések tartaléka** és az ingatlan tartalék, mely az ideai ártalálással 1.119,637 korona 54 fillért tesz ki. Ezekon kívül fennáll még egy 1.471.110 korona 50 fillért kitevő **tartalék**, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítse.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai ártalálások folytán 270.052,078 korona 64 fillérről **292.979,592** korona **76** fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	51.530,990 kor.	74 fill.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	22.590,292	99
3. Letétmenyezett értékpapírokra adott kölcsönök	2.228,403	80
4. Értékpapírok	201.268,234	28
5. Tárca váltók	664,481	84
6. A részvényesek biztosított adóselevei	7.350,000	—
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelései, a hitelezők követeléseinél levonásával	7.347,189	14
Összesen	292.979,592 kor.	76 fillér

Ezen értékből **60.5 millió korona magyar értékekre esik.**

Alkalmazást nyer

előkelő jól bevezetett, az összes ágakat művelő **biztosító** részvénytársaságnál a megyében és az itteni piacon otthonos az üzletszerzésben jártas, jó megjelenésű 30 évnél nem idősebb nőtlen **fiatal hivatalnok**, valamint kereskedelmi képzettségű **gyakornok**. — Az állások később **nyugdíjjal** és esetleg a központba való áthelyezéssel járnak. Írásbeli ajánlatok, körülményes adatokkal „Szép jövő” jelige alatt Eckstein Bernát hirdetési irodájába, Budapest, V., Mérleg-utca 12 alá küldendő. 72 1-2

Császárfürdő Budapesten. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú **kén- és hévízü gyógyfürdő**; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; **hő- és szénasavas- és villamosvíz-fürdők**. **Ivó- és bélézési kura**. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezeles, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld **az igazgatóság.**

Élőkerítés.

Gleditschia, élősvény.

Bármily talajban gyorsan fejlődik, sűrű, nagy töviseivel embernek és bármily állatnak ellentáll, kitart 70—80 évig, nevelhető oly sűrűn, hogy apró csirke, malac stb. sem mehet át; ez a legolcsóbb örökös áthatatlan kerítés. Főelőnye még az is, hogy egész május közepéig a legjobb eredménnyel ültethető, mert a csemeték felásva jeges pincében tartatnak. Ezer darab **12** korona, rendszeren ültetve 50 méter kerítéshez elég. Nyomatott ültetési és kezelési képes utasítást minden rendelkezéshez adok. Akinek élőkerítés nem felel meg, szállíthatok **szőlőszöveget**, a legtekélyesebb gyártmányt, olcsón 100, 150 és 200 cm. széleset.

Szőlőlugas

minden háznak legszebb dísz, egy gyűjtemény 8 fajtából 20 tő, egy tő 2—300 fűrtöt terem.

Szőlőoltványok

táblás ültetések és hiányok pótlására, 60 legkiválóbb bor- és csemege-faj, szigorúan válogatott, tökéletes forradású és fajtiszta, dugyókertű példányok.

Delaware

sima vessző, minden szál megfakad, csak az a legnemesebb faj, melyből én 18 év alatt 40 holdat ültettem, 25 hektót terem holdanként, bora édes, erős, oltani, permetezni nem kell, és kezeléséhez semmi tudomány sem kell, ezért ellensége sok tudományos szőlőintézet.

Bővebb leírást és képes árjegyzéket tanulságos tartalommal és mindenhez teljes tájékoztatóval ingyen és bérmentve küld:

Nagy Gábor szőlőnagybirtokos, **Nagy-Kágya** Levelezés minden nyelven.

Rum és legfinomabb Likőr

előállításához küld utasítást ingyen **Watterich A.**, Budapest, VII/B., Dohány utca 5. 73 1-5

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle cukorkánál

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kerjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér. 230 1-12

Csak R É T H Y-félét fogadjunk el!

Nyomatott Botschar Tivadarnál Beszterozén.

Triesti Általános Biztosító-Társaság

(Assicurazioni Generali)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG **a legnagyobb, leggasdagabb és legrégebb biztosító intézetünk**

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betörésses-lópás- és harang-törés-repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” számára.

A besztercei főügynökség:

711 1-1

Lebküchner Károly.